

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Konferens om landstingens krisberedskap 2015

Utvecklingen av det civila försvaret

Magnus Dyberg-Ek

Avdelningen för Utvärdering och lärande

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Upplägg av presentation

- Förändrad omvärld
- Totalförsvaret/samlat försvar
- Hur hamnade vi här?
- Inriktning för civilt försvar idag
- Utvecklingen av civilt försvar

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Ryssland ett allvarligt hot mot Europas fred

Jag känner stor oro inför utvecklingen i Ryssland. Detta viktiga grannland kunde på så många områden varit en viktig partner för Sverige och EU. I stället får vi nu en motsatt verklighet, skriver utrikesminister Margot Wallström.

 Rekommendera 623

 Tweeta 94

Kopiera sidans adress

SvD den 6 mars 2015

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Forskarnas syn på hotet

Rysk militär förmåga i ett tioårsperspektiv – 2013 FOI-R--3733—SE December 2013

Det finns i Ryssland en stark politisk vilja att öka landets militära säkerhet.

Ryssland ser situationen i världen som osäker.

Ryssland fortsätter att se militära hot och vidtar förberedelser för att möta dessa i samtliga strategiska riktningar.

Strategisk avskräckning och taktiska kärnvapen kommer att fortsätta spela en viktig roll i ryskt säkerhetspolitiskt tänkande eftersom det är den sista garantin för Rysslands militära säkerhet. Med andra ord kommer kärnvapen att fortsatt prioriteras högt.

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Politikernas samlade syn

Försvarsberedningens rapport maj 2014

- ”Den ryska aggressionen mot Ukraina och den illegala annekteringen av Krim är den största utmaningen mot den europeiska säkerhetsordningen sedan den etablerades för ett kvarts sekel sedan. (...)”

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Försvarsmaktens syn

- Den ökade ryska militära verksamheten i närområdet utgörs av ökad övningsverksamhet, tillfördel av mer och modernare materiel samt ökad krigsplanläggning. Den ökade ryska militära verksamheten samordnas även med politiska, diplomatiska och ekonomiska påtryckningar. (FM underlag 16 dec 2014)

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

- Det säkerhetspolitiska läget har förändrats och försämrats efter händelseutvecklingen i Ukraina och i närområdet. Försvarmaktens bedömer att hoten i närområdet har ökat. Hoten utgörs i nuläget främst av påverkansoperationer, incidenter och konfrontationer i närområdet. Utvecklingen är svår att förutse och en kontinuerlig uppföljning krävs.
(FM BU 16-18)

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Så vad behöver Sverige kunna?

- Försvarsberedningen gör bedömningen att det både i närområdet och vid operationer utanför närområdet måste finnas en förmåga att förhålla sig till varianter av reguljär krigföring och situationer då traditionell krigföring även har inslag av t.ex. terrorism, gerillakrig och andra asymmetriska stridshandlingar och upprorsverksamhet, så kallad **hybridkrigföring**. Gränserna mellan de traditionella operationsmiljöerna mark, sjö och luft blir mindre relevanta.
- En konflikt med en kvalificerad motståndare skulle förmodligen vara **högintensivt och ha ett snabbt förlopp**. I första hand skulle konventionella och högteknologiska stridsmedel användas.

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Forts...

- Cyberattacker och informationskrigföring
- Striden karaktäriseras av fjärrstridsmedel mot kritisk infrastruktur och samhällsviktiga funktioner
- Lättrörliga förband
- Mindre behov av att "ta" geografiska områden

Iskanter (SS-26 Stone) tactical missile system and its target coverage in Europe

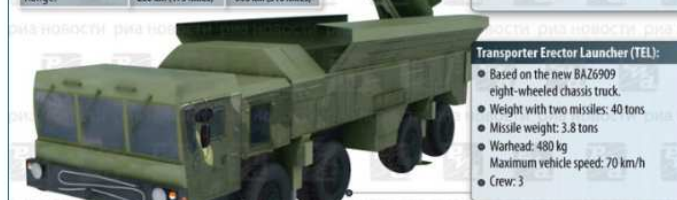

"Russia will deploy Iskanter missile systems in its exclave of Kaliningrad to neutralize if necessary the anti-ballistic missile system in Europe"

Russian President Dmitry Medvedev
His first state of the nation address to parliament

Technical characteristics	Iskanter-E	Iskanter-K
Number of missiles:	2	2
Missile type:	9M723K1 "quasi-ballistic, guided missile"	R-500 cruise missile
Range:	280 km (173 miles)	500 km (310 miles)

9M723K1 missile
• Single-stage
• Solid propellant
• Flight trajectory - up to 50 km (30 miles)
• Launch preparation time: 4-16 minutes depending on alert status
• Delay time between firing 1st and 2nd missile: less than a minute

Transporter Erector Launcher (TEL):
• Based on the new BAZ6909 eight-wheeled chassis truck.
• Weight with two missiles: 40 tons
• Missile weight: 3.8 tons
• Warhead: 480 kg
• Maximum vehicle speed: 70 km/h
• Crew: 3

TALLINN MANUAL ON THE INTERNATIONAL LAW APPLICABLE TO CYBER WARFARE

Prepared by the International Group of Experts
at the Invitation of The NATO Cooperative
Cyber Defence Centre of Excellence

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Totalförsvaret

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Totalförsvaret/samlade försvar

- Lagen (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap gäller.
- Totalförsvaret är verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig.
- Totalförsvaret består av militär verksamhet (militärt försvar) och civil verksamhet (civilt försvar).

Under högsta beredskap är totalförsvaret all samhällsverksamhet som då ska bedrivas.

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Regeringsformen

15 kap.

Vissa regler för hur riket styrs i krig

Lagen om totalförsvaret och höjd beredskap

Lag om kommuners
och landstings åtgärder
inför och vid
extraordinära
händelser i fredstid och
höjd beredskap

Anslutande förordning
med uppdelning på
fred och krig

Förordning om
krisberedskap och höjd
beredskap

Lag om förfarandet hos
kommunerna,
förvaltnings-
myndigheterna och
domstolarna under krig
eller krigsfara m.m.

Anslutande förordning

Övrig beredskapslagstiftning inom bland annat speciallagstiftning

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Vad är civilt försvar?

Civilt försvar är all den civila samhällsverksamhet som ska bedrivas under högsta beredskap.

Det civila försvaret ska därmed inom ramen för totalförsvaret värna civilbefolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld.

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Vad är civilt försvar?

- Regelverk
- Planering
- Organisation
- Resurser

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Civilförsvaret då?

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Försvarmakten idag

Riksdagen har beslutat att målet för det militära försvaret ska vara att enskilt och tillsammans med andra, inom och utom landet, försvara Sverige och främja vår säkerhet. Detta ska ske genom att:

- hävda Sveriges suveränitet, värna suveräna rättigheter och nationella intressen,
- förebygga och hantera konflikter och krig samt,
- skydda samhället och dess funktionalitet i form av stöd till civila myndigheter

Försvarmakten ska ha en operativ förmåga som möjliggör att Försvarmakten kan genomföra omvärldsbevakning, insatser och utveckling av insatsorganisationen. Denna operativa förmåga ska uppnås enskilt och tillsammans med andra.

Ca 50 000 personer

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Hur hamnade vi här?

Totalförsvaret

1996 mer fokus på fredstida kriser

2002 Nytt krishanteringssystem
Anpassningsplanering (10 år...), avveckling resurser

2009 Insatsförsvaret - ny inriktning av FM

2010 Försvarsplaneringen inom FM

2012 & 2013 Budgetprop. "helhetssyn"

2013 Uppdrag till MSB

2014 Budgetprop.
mer om CF och mål

Föber

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Politisk vilja kring civilt försvar

Föber rapport maj 2014

- Försvarsberedningen anser att den samlade förmågan att motstå och hantera allvarliga kriser och hot som föranleder höjd beredskap ska öka.
- **Det civila försvaret tar sin utgångspunkt i samhällets krisberedskap.** Den är samhällets samlade förmåga att hantera allvarliga händelser och kriser i fredstid.

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Inte mycket finns kvar

- Mycket av de särskilda resurserna inom det civila försvaret är avvecklade
 - Oljeberggrum, lager, skyddsmasker, ledningscentraler, reservmateriel, krigssjukvård, beredskapspolisen, krigsplacering, avtal med företag etc.
- Det som finns kvar
 - Skyddsrum, vissa resurser som är användbara även i fred tex. reservbroar, etc.

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

MSB:s roll och uppgifter i civilt försvar (MSB:s instruktion)

MSB har tre huvuduppgifter:

- skydd mot olyckor,
- krisberedskap och
- civilt försvar

13 § MSB företräder det civila försvaret på central nivå i frågor som har betydelse för avvägningen mellan civila och militära behov av samhällets resurser. MSB ska se till att nödvändiga åtgärder vidtas inom befolkningskyddet.

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Svar på regeringsuppdrag inför inriktningsproposition 2015

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Samordnad planering

- MSB uppdrag tydliggörs i det förberedande arbetet
- Länsstyrelserna mycket viktiga för att få till en helhet inte minst civilt-militärt
- Utvecklingen av säkra kryptografiska funktioner för det civila försvarets behov

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Förmåga att leda och samordna

- Gemensamma grunder för samverkan och ledning
- MSB bör under höjd beredskap på regeringens uppdrag inrikta och samordna de beredskapsansvariga myndigheternas verksamhet samt prioritera civila statliga resurser.

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Utveckling av det civila försvarets stöd till Försvarsmakten

- MSB föreslår att det civila försvarets stöd till Försvarsmakten ska planeras sammanhållet med övrig planering för det civila försvaret.
- En bedömning av möjligt stöd finns i en hemlig bilaga

Myndigheten för
sällsskydd
och beredskap

Hur myndigheter och andra aktörer kan utveckla planeringen

1. det tydliggörs att planering inför höjd beredskap ska genomföras,
2. uppgifter och mål för respektive berörd myndighet klarläggs,
3. anvisningar ges,
4. innebörden av den planering som ska genomföras utvecklas,
5. samordning sker mellan det civila och militära försvaret,
6. kunskap hos aktörer byggs upp och vidmakthålls,
7. befintliga strukturer och processer för krisberedskap används i första hand,
8. identifiera beredskapsåtgärder som kan behöva vidtas i samverkan med berörda aktörer och, inte minst privata företag samt
9. beredskapen ökas för att vid behov påskynda planeringsarbetet.

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Identifiering av kris- och krigsviktiga verksamheter m.m.

- Utfärda föreskrifter för tillämpningen av 18 § i krisberedskapsförordningen.
- Föreskriva om risk- och sårbarhetsanalyser för höjd beredskap. En del av den analys som ska göras omfattar försörjningsanalyser.
- Obligatorisk it-incidentrapportering är väsentlig

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Stärkt utveckling av strategiska och moderna psykologiska försvarsförmågor

- Påverkanskampanjer från främmande makt, riktade mot Sverige, som ett hot mot vår säkerhet.
- Utveckla och samordna samhällets psykologiska försvarsförmågor
- Följa utländsk informationsverksamhet som kan riktas mot Sverige i syfte att påverka svensk opinionsutveckling.
- Ta fram nationell strategi för att identifiera, förstå och möta påverkanskampanjer.

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Hälso- och sjukvården

- Fokus (först) på att reda ut grundförutsättningarna mellan de berörda centrala myndigheterna
- Börja bygga upp kunskap och delta i planering/möten på landstingsnivå. Kan vi lära från förr? - från andra?
- Skapa god krisberedskap och robusta sjukhus

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Vi kan och bör inte
avveckla förmåga
kopplat till civilt
försvar längre

Gävle Publicerad 2015-02-22, 09:18

Sjukvård i skydd mot bomber och granater

Läs senare

1 delningar

Dela på facebook

Dela på twitter

Här ska sjuka och skadade få vård om kriget kommer. Krigssjukhuset i Gävle är byggt för att stå emot både bomber och artillerield. Men dess framtid är oklar. Lokalerna står i vägen för planerna på en ny, modern akutmottagning.

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

MSB Budgetunderlag för 2016-2018

MSB och Socialstyrelsen bör få ett uppdrag att redovisa hur statens stöd till landstingens arbete med krisberedskapsfrågor inom hälso- och sjukvårdsområdet kan utvecklas. Socialstyrelsen bör, med stöd av MSB, särskilt bedöma och redovisa konsekvenser med anledning av den återupptagna planeringen för höjd beredskap för landstingen som inkluderar landstingens stöd till Försvarmakten med sjukvårdsresurser. Detta bedöms inte omhändertas i det ovan nämnda traumavårdsuppdraget.

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

MSB bör få i uppdrag att, med utgångspunkt i den justerade överenskommelsen om kommunal krisberedskap, ta fram en överenskommelse som förtydligar och reglerar uppgifter, mål och ersättning för landstingens uppgifter enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

(...) att kunna återuppta bidrag i syfte att delfinansiera robusthetsåtgärder inom akutsjukvården (benämnt Sjukvårdens säkerhet i kris och krig, SSIK)

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Utvecklingsfrågor som kräver svar!

- Vilket är det framtida samhälle vi bygger det nya civila försvaret för?
- Hur påverkar det moderna kriget vårt nuvarande och framtida samhälle?
- Hur ska samhällets försörjning fungera?
- Hur ska ledning ske och hur bör då kommunikationen mellan aktörer och skyddet för informationen vara utformat?

Myndigheten för
samsällsskydd
och beredskap

Utveckling pågår!

- Civilt försvar och planering inför höjd beredskap är ett perspektiv som MSB kommer att arbeta med inom relevanta delar av myndighetens ansvarområde.
- Exempel på områden är:
 - Skydd av samhällsviktig verksamhet
 - Gemensamma grunder för samverkan och ledning
 - Det operativa uppdraget
 - Informations- och cybersäkerhet

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Tack!

Frågor?